

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

Iphondo leMpuma Kapa: Isebe leMfundo
Provinsie van die Oos Kaap: Departement van Onderwys
Porafensie Ya Kapa Botjhabela: Letapha la Thuto

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

SEPTEMBER 2025

GEOGRAFIE V2 NASIENRIGLYN

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 9 bladsye.

AFDELING A:**VRAAG 1**

- 1.1 1.1.1 Y (1)
- 1.1.2 Z (1)
- 1.1.3 Y (1)
- 1.1.4 Z (1)
- 1.1.5 Y (1)
- 1.1.6 Y (1)
- 1.1.7 Z (1)
- 1.1.8 Y (1) (8 x 1) (8)
- 1.2 1.2.1 C (1)
- 1.2.2 C (1)
- 1.2.3 B (1)
- 1.2.4 B (1)
- 1.2.5 D (1)
- 1.2.6 A (1)
- 1.2.7 B (1) (7 x 1) (7)
- 1.3 1.3.1 Proses om mense (met grond of finansieel) te vergoed vir die grond wat hulle verloor het as gevolg van gedwonge verwyderings. (2)
[KONSEP] (1 x 2) (2)
- 1.3.2 “met byna 75% van Suid-Afrikaanse grondhervormingsprojekte wat as onproduktief beskou word ...” (1 x 1) (1)
- 1.3.3 Vertragings in onderhandeling (aanvaar voorbeelde) (2)
Geskille (aanvaar voorbeelde) (2)
Die grys areas in beleid (2)
Stadige regs/administratiewe proses (2)
Politieke invloed/korrupsie (2)
Opportunisme (aanvaar voorbeelde) (2)
Begrotingsbeperkings (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 1.3.4 Tegniese kennis (1)
(Kommersiële) boerdery vaardighede (1)
Ondervinding (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)

- 1.3.5 'n Meer stabiele landelike gemeenskap word gebou (2)
 Groter produktiwiteit/groter opbrengste (2)
 Verhoog voedselsekerheid (2)
 Vennootskappe skep werk (aanvaar voorbeelde) (2)
 Werksgeleenthede verminder armoede (2)
 Voordele van bestaande besigheidsnetwerke (aanvaar voorbeelde) (2)
 Verbeterde toegang tot markte (2)
 Grond word op 'n volhoubare wyse gebruik (2)
 Vaardighede word ontwikkel (aanvaar voorbeelde) (2)
 Inklusiwiteit word bevorder (2)
 Kommersiële boerdery skakel met ekonomiese groei (2)
 Vinniger tydraamwerk om suksesvol te wees (2)
 Groot skaalse boerdery word bevorder (2)
 Sakevernuf help kommersiële boerdery (2)
 Moderne tegnologie geïntegreer (aanvaar voorbeelde) (2)
[ENIGE VIER] (4 x 2) (8)
- 1.4 1.4.1 Hoë gebou digtheid (1)
 Hoë geboue/wolkekrabbers (1) (2 x 1) (2)
- 1.4.2 Busstasie (1)
 Treinstasie (1)
 (Nasionale) paaie (1)
 Konvergensie van vervoerinfrastruktuur (1)
 Sentraal geleë (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)
- 1.4.3 Laer vervoerkoste/goedkoper (1)
 Verminderde reistyd/vinniger (1)
 Veiliger pendel (1)
 Verhoogde buigsaamheid (1)
 Meervoudige toegangspunte (1)
 Geriefliker (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)
- 1.4.4 Invloed van natuurlike kenmerke (aanvaar voorbeelde) (1)
 Ongebreidelde stedelike uitbreiding (1)
 Uitbreiding van SSK-funksies (1)
 Inname en opvolging (1)
 Gemengde grondgebruik (1)
[ENIGE EEN] (1 x 1) (1)
- 1.4.5 Misdaad/sekuriteitsbekkernisse (2)
 Sosiale euwels (2)
 Hoë armoedevlak (2)
 Gebrek aan basiese diens (2)
 Oorbevolking (2)
 Ou/vervalle geboue (2)
 Toestroming van buitelanders/vlugtelinge (2)
 Instroming van studente (2)
 Nie esteties aangenaam nie (2)
 Kultureel divers (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)

- 1.4.6 Toename in eiendomswaarde (2)
 Inname en opvolging (2)
 Nuwe besighede (aanvaar voorbeelde) (2)
 Werkskepping/verhoogde werksgeleenthede (2)
 Belegging gelok (aanvaar voorbeelde) (2)
 Opgradering/verbeterde infrastruktuur en basiese dienste (2)
 Herlewing/vernuwingsprojekte (2)
 Verhoogde munisipale inkomste om area te verbeter (2)
 Verhoogde kliëntebasis/sirkulasie van geld (2)
[ENIGE DRIE] (3 x 2) (6)
- 1.5 1.5.1 Die proses waardeur 'n toenemende persentasie/deel van die bevolking
 van die land in stedelike gebiede woon (2)
[KONSEP] (1 x 2) (2)
- 1.5.2 63,79% tot 68,82% (2014 – 2024) (1)
 5,03% toename met verloop van tyd (1) (1 x 1) (1)
- 1.5.3 Beter onderwys (1)
 Beter gesondheidsorg (1) (2 x 1) (2)
- 1.5.4 Begrotingsbeperkings (aanvaar voorbeelde) (2)
 Hoë koste van grond (2)
 Grondhersonering is duur (2)
 Wantoewysing vir munisipale befondsing/korrupsie (2)
 Behuising ontvang 'n klein deel van die begroting (2)
 Stygende bou-/konstruksiekoste (2)
 Vertraging in die ontvangs van nasionale befondsing (2)
 Beduidende agterstand van behuising (2)
 Swak inkomste-invordering (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 1.5.5 Hoër vervoerkoste (as gevolg van afstand) (2)
 Beperk toegang tot werksgeleenthede (2)
 Belegging in periferie is nie 'n prioriteit nie (2)
 Swak openbare vervoer verminder kanse om werk te kry (2)
 Beperkte besigheidsontwikkeling as gevolg van swak infrastruktuur/
 basiese dienste (2)
 Laer eiendomswaardes (2)
 Verhoogde blootstelling aan misdaad aangedryf deur armoede (2)
[ENIGE DRIE] (3 x 2) (6)
- [60]**

VRAAG 2

2.1	2.1.1	Y (1)		
	2.1.2	Y (1)		
	2.1.3	Z (1)		
	2.1.4	Z (1)		
	2.1.5	Y (1)		
	2.1.6	Z (1)		
	2.1.7	Y (1)		
	2.1.8	Y (1)	(8 x 1)	(8)
2.2	2.2.1	C (1)		
	2.2.2	D (1)		
	2.2.3	D (1)		
	2.2.4	A (1)		
	2.2.5	B (1)		
	2.2.6	A (1)		
	2.2.7	B (1)	(7 x 1)	(7)
2.3	2.3.1	Beskikbaarheid van water/riviere (1)
Subtropiese breedtegrade (1)
Breedtegraad (27°S tot 32°S) (1)
Oostelike kugordel (1)
Vogtige klimaat (beïnvloed Indiese Oseaan) (1)
Subtropiese klimaat (breedtegraad en oseaan) (1)
[ENIGE TWEE]	(2 x 1)	(2)
	2.3.2	(Bekendstelling van die) suikerbelasting/
Gesondheidsbevorderingsheffing (1)	(1 x 1)	(1)
	2.3.3	Verminderde verkope (2)
Laer inkomste/verminderde winsmarges (2)
Onverkoopte ooste/finansiële verlies (2)
Suikerriet is hoogs bederfbaar (2)
Onvermoë om te betaal (lone/diensverskaffers/bank)
Gebrek aan diversifikasie vir ondersteuning (2)
Beperkte toegang tot uitvoermarkte om te voorsien (2)
[ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)

2.3.4		Dit verskaf werk (2)		
		Inkomste ondersteun huishoudelike voedselsekerheid (2)		
		Verhoog staatsinkomste (deur belastinginvordering) (2)		
		Vermenigvuldiger-effek/stimuleer ekonomie (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Dra by tot die BBP (2)		
		Grondstowwe vir sekondêre aktiwiteite (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Stimuleer industriële ontwikkeling (2)		
		Verbeter infrastruktuur (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Landelike ontwikkeling/ondersteun landelike lewensbestaan (2)		
		Uitvoere verdien buitelandse valuta (2)		
		Moedig landboubelegging aan (2)		
		Verminder afhanklikheid van die regering (maatskaplike toelaes) (2)		
		Verminder die behoefte aan voedselinvoer (2)		
		[ENIGE VIER]	(4 x 2)	(8)
2.4	2.4.1	Mosambiek (1)	(1 x 1)	(1)
	2.4.2	Pad (N4) (1)		
		Spoor (1)	(2 x 1)	(2)
	2.4.3	Naaste hawe vir uitvoer (1)		
		Verminder vervoertyd (1)		
		Verminder vervoerkoste (1)		
		In staat om grootmaat/groot volumes te hanteer (1)		
		[ENIGE TWEE]	(2 x 1)	(2)
	2.4.4	Verminderde armoede as gevolg van meer werksgeleenthede (2)		
		Verbeterde lewenstandaard veroorsaak deur werksgeleenthede (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Verminderde misdaadvlakke as gevolg van indiensneming (2)		
		Minder landelike-stedelike migrasie as gevolg van werkskepping (2)		
		Toegang tot dienste deur verbeterde infrastruktuur (2)		
		Konnektiwiteit verbeter deur infrastruktuurontwikkeling (2)		
		Vaardigheidsontwikkeling deur nuwe besighede (2)		
		Besighede belê meer in gemeenskapsfasiliteite (aanvaar voorbeelde) (2)		
		[ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
		[GEEN DEELMERK NIE]		
		[VERDUIDELIKING EN KWALIFISEERDER VEREIS]		
	2.4.5	Vertragings weens onrus in Mosambiek (2)		
		Korrupsie/doeaneprosedures beïnvloed wins (2)		
		Grensvertragings verhoog koste (2)		
		Beperkte toegang tot sleutel infrastruktuur (2)		
		Oormatige afhanklikheid van buitelandse infrastruktuur (2)		
		Uitvoervertragings veroorsaak gemiste sperdatums (2)		
		Kompetisie met ander lande in die hawe (2)		
		Sekuriteitskwessies verhoog koste (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Vertragings/koste as gevolg van swak infrastruktuur (2)		
		Opeenhoping by hawe verlaag uitvoer (2)		
		[ENIGE DRIE]	(3 x 2)	(6)

2.5	2.5.1	Ongeregistreerde sakebedrywighe (2) [KONSEP]	(1 x 2)	(2)
	2.5.2	Spoedpuntmasjien (1) Kaartmasjien (1) Verkoospunt (POS) terminaal (1) [ENIGE EEN]	(1 x 1)	(1)
	2.5.3	Spaza Kiosk (1)	(1 x 1)	(1)
	2.5.4	Verhoog van 2% tot 29% (tussen 2019 en 2024) (1) Verhoog met 27% (vergeleke met 10% en 2% van ander handelaars) [ENIGE EEN]	(1 x 1)	(1)
	2.5.5	Minder risiko van diefstal/verlies (aanvaar voorbeelde) (2) Verhoogde gerief (2) Bespaar tyd (om toegang tot kontant te kry) (2) Meer higiënies (2) Bevorder finansiële insluiting (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
	2.5.6	Lok meer kliënte wat inkomste/wins verhoog (2) Konsekwente inkomste help om besigheid te laat groei (2) Minder kontant op die perseel verminder diefstal of verlies (2) Akkurate rekord laat verkope toe om opgespoor te word (2) Verminder bankdepositofooi wat wins verhoog (2) Die bou van finansiële rekords vergemaklik toegang tot krediet (2) Laat registrasie by diensverskaffers toe om voorafbetaalde koopbewyse te verkoop (aanvaar voorbeelde) (2) Vinniger betaling aan verskaffers om verhouding te bou (2) Vereenvoudigde betaalproses wat transaksie-tyd verminder (2) [ENIGE DRIE] [GEEN DEELMERK NIE] [VERDUIDELIKING EN KWALIFISEERDER VEREIS]	(3 x 2)	(6)
				[60]

TOTAAL AFDELING A: 120

VRAAG 3

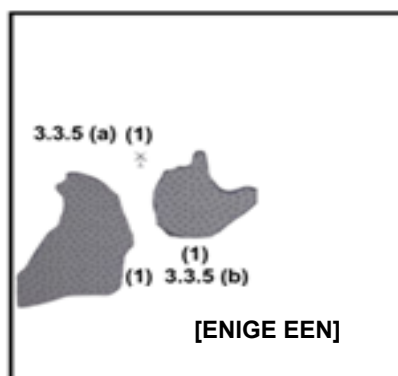
- 3.1 3.1.1 A (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.2 D (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.3 (a) 1 : 10 000 (1) (1 x 1) (1)
- (b) Vertikale skaal: 1 cm = 5 m
 $5 \times 100 = 500$
 1 : 500 (1)
 Horisontale skaal: 1 : 10 000

$$\frac{VI}{HE} = \frac{\frac{1}{500}}{\frac{1}{10\,000}}$$
 korrekte vervanging (1)

$$= \left(\frac{1}{500} \times \frac{10\,000}{1} \right)$$

 = 20 keer (1) (3 x 1) (3)
- (c) Helling lyk steiler (2)
 Verwonge persepsie (2)
 Misleidende indruk (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- (d) Vir elke 44 eenhede horisontaal is daar 'n verandering van 1 eenheid. (2)
 Gradiënt verandering is 2,27% (2)
 'n Klein verandering in hellings steilheid oor 'n lang afstand (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 3.2.1 Rooster (1) (1 x 1) (1)
- 3.2.2 Plat helling (1)
 Geleidelike helling (1)
 Geen groot natuurlike struikelblokke nie (aanvaar voorbeelde) (1)
[ENIGE EEN] (1 x 1) (1)
- 3.2.3 Landelike-stedelike oorgangsone (1) (1 x 1) (1)
- 3.2.4 Blootstelling aan besoedeling (aanvaar voorbeelde) (1)
 Waterskaarste (1)
 Water/grondbesoedeling (1)
 Geraas en vibrasies (1)
 Grond agteruitgang (1)
 Giftige afval (1)
 Gronderosie (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)

- 3.2.5 Paaie (aanvaar voorbeelde) (1)
 Spoorweë (1)
 Kraglyne (1)
 Vervoerband (1)
 Dienslyn (1)
 Skagte (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)
- 3.2.6 (a) Dalend (1) (1 x 1) (1)
- (b) Besighede sluit (2)
 Verlies aan werk (2)
 Verminderde koopkrag/vermenigvuldiger-effek (2)
 Afname in nywerheidsontwikkeling (2)
 Verminderde munisipale inkomste (2)
 Afname in infrastruktuurbelegging (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 3.3.1 Afstandswaarneming (1) (1 x 1) (1)
- 3.3.2 (a) Ruimtelike (data) (1) (1 x 1) (1)
- (b) Attribuu (data) (1) (1 x 1) (1)
- 3.3.3 Die beelde het verskillende skale (2)
 Die skale is nie versoenbaar nie (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 3.3.4 Data manipulasie (1) (1 x 1) (1)
- 3.3.5

(2 x 1) (2)
[30]

TOTAAL AFDELING B: 30
GROOTOTAAL: 150